Ο πλούτος και η φτώχεια (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Οκτωβρίου, 2009

Αν δεις κάποιον να γίνεται πλούσιος χωρίς να το αξίζει, μην τον καλοτυχίσεις, μην τον ζηλέψεις, μην τα βάλεις με τη θεία πρόνοια, μη νομίσεις ότι γίνεται τίποτα στον κόσμο τούτο τυχαία και άσκοπα. Θυμήσου την παραβολή του πλουσίου και του Λαζάρου. Ο πλούσιος είχε φτάσει στην κορύφωση του πλούτου και των απολαύσεων, ενώ συνάμα ήταν σκληρός και απάνθρωπος, πιο άγριος κι από τα σκυλιά. Τα σκυλιά σπλαχνίζονταν το Λάζαρο κι έγλειφαν τις πληγές, που σκέπαζαν το σώμα του, ενώ ο πλούσιος ούτε τα ψίχουλα του τραπεζιού του δεν έδινε στον φτωχό. Ο πλούσιος είχε περισσότερα απ’ όσα του χρειάζονταν. Ο Λάζαρος δεν είχε ούτε τα απόλυτα αναγκαία, ούτε την απαραίτητη καθημερινή του τροφή. Και μολονότι πάλευε συνέχεια με την πείνα και την αρρώστια, δεν αγανάκτησε, δεν βλαστήμησε το Θεό, δεν παραπονέθηκε ενάντια στη θεία πρόνοια.

Δεν είναι, λοιπόν, αδικαιολόγητο, ενώ είσαι απαλλαγμένος από τέτοιες συμφορές, να βλαστημάς το Θεό, όταν άλλοι άνθρωποι, που δοκιμάζονται σκληρά από διάφορα βάσανα, δοξάζουν τον Κύριο ακατάπαυστα; Στο κάτω-κάτω, όποιος υποφέρει, κι αν ξεστομίσει καμιά βαρειά κουβέντα πάνω στον πόνο του, είναι άξιος κάποιας συγγνώμης. Όποιος, όμως, χωρίς να υποφέρει, βλαστημάει το Θεό και χάνει την ψυχή του, ποιάς συγγνώμης είναι άξιος;

Για ποιό λόγο, άνθρωπέ μου, ο πλούτος σου φαίνεται σπουδαίο πράγμα; Αναμφίβολα γιατί σου αρέσουν οι σπάταλες απολαύσεις, γιατί ευχαριστιέσαι όταν σε θαυμάζουν ή σε ζηλεύουν οι άλλοι, γιατί μπορείς με τα χρήματά σου να κάνεις κακό στους εχθρούς σου και, τέλος, γιατί όλοι σε φοβούνται για τη δύναμη που σου δίνει ο πλούτος. Ναι, γι' αυτές τις **τέσσερις αιτίες** κυνηγάς τα λεφτά, για την **ηδονή**, την **κολακεία**, την **εκδίκηση** και το **φόβο**. Αλλη αιτία δεν υπάρχει. Γιατί, συνήθως, **ο πλούτος ούτε πιο σοφό κάνει τον άνθρωπο ούτε πιο συνετό ούτε πιο καλό ούτε πιο φιλάνθρωπο. Καμιάν αρετή δεν μπορεί να φυτέψει μέσα στην ψυχή μας ο πλούτος. Απεναντίας μάλιστα, αν βρει μερικές αρετές, τις ξεριζώνει, για να φυτέψει μέσα μας τις αντίστοιχες κακίες.**

Σου φαίνεται, λοιπόν, ποθητός ο πλούτος και αξιοζήλευτος, επειδή καλλιεργεί τα χειρότερα ελαττώματα στην ψυχή μας, επειδή **μεταβάλλει το θυμό σε πράξη**, επειδή φουσκώνει τις σαπουνόφουσκες της **δοξομανίας**, επειδή ξεσηκώνει μέσα μας την **αλαζονεία**; Ακριβώς γι' αυτά πρέπει να τον αποφεύγεις, μη γυρίζοντας καν το

κεφάλι για να τον κοιτάξεις. Αλλιώς, θα εγκαταστήσει στην καρδιά σου μερικά άγρια και φοβερά θηρία, που θα γίνουν αιτία να χάσεις κάθε τιμή. Παρουσιάζοντας, μάλιστα, την ατιμία σαν τιμή, κατορθώνει να σε εξαπατήσει, όπως οι άσχημες πόρνες, που με τα καλλυντικά και τα βαψίματα ομορφαίνουν τα πρόσωπά τους και ξεγελούν τους άντρες.

Εσύ, λοιπόν, ο πλούσιος, μην ξεγελιέσαι από τις κολακείες και τα χαμόγελα και τις περιποιήσεις των άλλων. Όλα αυτά σου τα κάνουν **είτε από φόβο είτε από ιδιοτέλεια**. Αν μπορούσες να εξετάσεις τα βάθη των καρδιών εκείνων που σε κολακεύουν, θα έβλεπες ότι από μέσα τους σε κατηγορούν, σε βρίζουν, σε μισούν περισσότερο κι από τους χειρότερους εχθρούς σου. Και αν κάποτε η κατάσταση μεταβληθεί, αν χάσεις τον πλούτο σου, τότε **τα προσωπεία θα πέσουν**. Τότε θα γίνει ό,τι και με τις πόρνες, όταν ξεβάφονται. Τότε θα δεις καθαρά τα αληθινά πρόσωπα εκείνων που πρωτύτερα σε καλόπιαναν. Τότε θα καταλάβεις ότι ένιωθαν για σένα όχι εκτίμηση αλλά περιφρόνηση, όχι θαυμασμό αλλά φθόνο, όχι αγάπη αλλά μίσος.

Όπως ο άνθρωπος είναι μηδαμινός, λιγόχρονος και θνητός, έτσι είναι και ο πλούτος. Ή μάλλον ο πλούτος είναι περισσότερο μηδαμινός. Γιατί πολύ συχνά δεν πεθαίνει μαζί με τον άνθρωπο, αλλά χάνεται πριν απ’ αυτόν. Ο καθένας σας γνωρίζει τόσα και τόσα παραδείγματα πλουσίων που κατάντησαν φτωχοί. Αυτοί εξακολουθούν να ζουν, μα η περιουσία τους χάθηκε. Και μακάρι να χανόταν μόνο η περιουσία, γιατί συνήθως παρασύρει στην απώλεια και τον κάτοχό της. Δεν θα είχε, λοιπόν, άδικο κανείς, αν αποκαλούσε τον πλούτο υπηρέτη αχάριστο, υπηρέτη δολοφόνο, που θανατώνει τον κύριό του.

Αυτά τα λέω και δεν θα πάψω να τα λέω, κι ας με κατηγορούν πολλοί. "Όλο με τους πλουσίους τα βάζεις", διαμαρτύρονται. Πράγματι, **όχι όμως με όλους, αλλά μόνο μ' εκείνους που κάνουν κακή χρήση του πλούτου τους. Δεν χτυπάω τον πλούσιο, αλλά τον άρπαγα**. Αλλο πλούσιος, άλλο άρπαγας. Να ξεχωρίζουμε τα πράγματα, για να μη δημιουργείται σύγχυση ή παρανόηση. **Είσαι πλούσιος; Δεν σε εμποδίζω. Αρπάζεις; Σε αποδοκιμάζω. Έχεις τα κτήματά σου; Να τα χαίρεσαι. Παίρνεις τα ξένα; Δεν μπορώ να σωπάσω. Θέλεις να με πετροβολήσεις; Είμαι έτοιμος και το αίμα μου να χύσω, φτάνει να σε σταματήσω από την αμαρτία. Δεν νοιάζομαι για το μίσος, δεν τρομάζω από την πολεμική. Για ένα πράγμα μόνο νοιάζομαι, για την προκοπή εκείνων που με ακούνε.**
Και οι φτωχοί και οι πλούσιοι παιδιά μου είναι. Όποιος θέλει, ας με πετροβολήσει. Όποιος θέλει, ας με μισεί. Όποιος θέλει, ας σχεδιάζει τη θανάτωσή μου. Οι επιβουλές εναντίον της ζωής μου είναι για μένα υποθήκες στεφανιών, οι πληγές είναι για μένα βραβεία. Δεν φοβάμαι την επιβουλή. **Ένα πράγμα μόνο φοβάμαι: την αμαρτία.** Ας μη βρεθεί κανείς να με ελέγξει για κάποιο αμάρτημα, κι

ας με πολεμάει ο κόσμος όλος.

Προδότης, λοιπόν, είναι ο πλούτος, προδότης και δραπέτης και φονιάς. Εκεί που δεν το περιμένεις, σου φεύγει και σε εγκαταλείπει και σε καταστρέφει. **Θέλεις να τον κρατήσεις πραγματικά; Μην τον κρύψεις, αλλά μοίρασέ τον στους φτωχούς.** Θηρίο είναι ό πλούτος. **Αν κρατιέται, φεύγει. Αν σκορπίζεται, μένει.** Σκόρπισέ τον, για να μείνει. Μην τον κρύψεις, για να μη σου φύγει.

"Πού είναι ο πλούτος σας;", θα ρωτούσα εκείνους που τον είχαν και τον έχασαν. Και θα τους ρωτούσα, όχι για να τους χλευάσω -ποτέ τέτοιο πράγμα!- ούτε για να ξύσω πληγές, αλλά για να κάνω λιμάνι της σωτηρίας σας το δικό τους ναυάγιο. Για να αντιληφθείτε, ότι αυτός που σήμερα είναι πλούσιος, αύριο καταντάει φτωχός. Γι' αυτό πολλές φορές γέλασα, όταν διάβασα διαθήκες, που έγραφαν: «Ο τάδε να έχει την κυριότητα των αγρών ή του σπιτιού, τη χρήση όμως να την έχει άλλος». Μα όλοι τη χρήση έχουμε, κανείς δεν έχει την κυριότητα. Ακόμα κι αν μείνουμε πλούσιοι σ' ολόκληρη τη ζωή μας, όταν πεθάνουμε, θέλουμε δεν θέλουμε, θα παραχωρήσουμε τον πλούτο μας σε άλλους. Γυμνοί φεύγουμε για την άλλη ζωή, αφού για μερικά χρόνια ήμασταν μόνο χρήστες, όχι και κύριοι του πλούτου.

Ξέρετε ποιοί έχουν στην πραγματικότητα την κυριότητα του πλούτου; Όσοι περιφρονούν τη χρήση του και περιγελούν τις απολαύσεις. Όσοι σκορπάνε τα λεφτά τους και τα μοιράζουν στους φτωχούς, κάνουν καλή χρήση τους και φεύγουν απ’ αυτόν τον κόσμο αληθινά πλούσιοι, πλούσιοι σε καλά έργα και αγάπη και χάρη Θεού.

Μα γιατί, τέλος πάντων, θεωρείς τον πλούτο αξιοζήλευτο; Γιατί καλοτυχίζεις όσους έχουν πολλά χρήματα; Ποιά είναι η διαφορά του πλούσιου από τον φτωχό; Ανθρωποι δεν είναι και οι δύο; **Θα σου αποδείξω, μάλιστα, ότι ο ένας έχει την ανάγκη του άλλου, έτσι ώστε ούτε ο πλούσιος μπορεί να ζήσει δίχως τον φτωχό ούτε ο φτωχός δίχως τον πλούσιο. Ο Θεός οικονόμησε σοφά αυτή την αλληλεξάρτηση, για να υπάρχει αμοιβαία αγάπη και συμπαράσταση, κοινωνική συνοχή και ευταξία. Πρέπει, μάλιστα, να τονίσω, ότι οι πλούσιοι έχουν μεγαλύτερη ανάγκη των φτωχών παρά οι φτωχοί των πλουσίων.** Και για να το καταλάβεις, σου λέω ένα παράδειγμα: Ας υποθέσουμε ότι χτίζονται δύο πόλεις, και με νόμο ορίζεται ότι στη μία θα κατοικούν μόνο πλούσιοι, ενώ στην άλλη μόνο φτωχοί. Αν στην πόλη των πλουσίων δεν υπάρχει ούτε ένας φτωχός και στην πόλη των φτωχών ούτε ένας πλούσιος, ας δούμε ποια θα μπορέσει να ικανοποιήσει καλύτερα τις ανάγκες της.
Στη πόλη, λοιπόν, των πλουσίων δεν θα υπάρχει τεχνίτης, ούτε χτίστης ούτε μαραγκός ούτε τσαγκάρης ούτε φούρναρης ούτε γεωργός ούτε σιδεράς ούτε άλλος κανένας. Γιατί ποιός πλούσιος θα καταδεχόταν να ασκήσει κάποιο απ' αυτά τα επαγγέλματα, τη στιγμή που και όσοι τα ασκούν, όταν πλουτίσουν, τα εγκα-

ταλείπουν; Έτσι, όμως, πώς θα μπορέσει να συντηρηθεί η πόλη; Δεν υπάρχει άλλη λύση, παρά να καταργηθεί ο νόμος, που θέσαμε στην αρχή, και να κληθούν τεχνίτες, για ν' αντιμετωπίσουν τις πρακτικές ανάγκες.
Ας δούμε τώρα και την πόλη των φτωχών. Αν, όπως ορίσαμε, δεν έχει κανένα πλούσιο κάτοικο αλλά και κανένα πλούτο, ούτε χρυσάφι ούτε ασήμι ούτε πολύτιμα πετράδια ούτε πορφυρά και χρυσοΰφαντα ενδύματα, ποιά γνώμη έχεις; Κάτω από τέτοιες συνθήκες, θα είναι δύσκολη η ζωή της πόλης; Καθόλου. Γιατί, αν χρειαστεί να χτίσουν σπίτια ή να κατεργαστούν το σίδερο ή να υφάνουν ρούχα, δεν χρειάζονται χρυσάφι και ασήμι και μαργαριτάρια, αλλά τέχνη και χέρια. Και αν πρέπει να σκάψουμε και να καλλιεργήσουμε τη γη, πλούσιοι ή φτωχοί μας χρειάζονται; Οπωσδήποτε φτωχοί. Πού θα χρειαστούμε, λοιπόν, τους πλουσίους, εκτός κι αν αποφασίσουμε να κατεδαφίσουμε την πόλη;

Αχρηστοι είναι οι πλούσιοι, ναι, άχρηστοι, **εκτός κι αν είναι ελεήμονες και φιλάνθρωποι**. Μα, δυστυχώς, λίγοι πλούσιοι, πολύ λίγοι ξεχωρίζουν για τη φιλανθρωπία τους. Οι περισσότεροι είναι βουτηγμένοι στη φιλαυτία, την ασπλαχνία, την αμαρτία. Γι' αυτό μην τους ζηλεύεις. Εσύ να σκέφτεσαι τον Πέτρο και τον Παύλο, να σκέφτεσαι τον Ιωάννη και τον Ηλία, να σκέφτεσαι τον ίδιο το Χριστό, ο οποίος δεν είχε που να γείρει το κεφάλι Του. Μιμήσου τη φτώχεια Εκείνου και των αγίων Του, που ήταν στερημένοι από τα υλικά αγαθά, είχαν όμως αμύθητα πνευματικά πλούτη. Να θυμάσαι πάντα και τη διακήρυξη του Κυρίου, που βεβαίωσε πως **είναι πολύ δύσκολο να σωθεί πλούσιος**: «Όσοι έχουν χρήματα, πολύ δύσκολα θα μπουν στη βασιλεία του Θεού. Πιο εύκολο είναι να περάσει καμήλα μέσ' από βελονότρυπα, παρά να μπει πλούσιος στη βασιλεία του Θεού» (*Λουκ. 18:24-25*). Δίπλα σ' αυτή τη θεϊκή διακήρυξη βάλε, αν θέλεις, όλο το χρυσάφι της γης, και θα δεις ότι δεν αντισταθμίζει τη ζημιά, που θα σου προξενήσει η κατοχή του. Ακόμα, δηλαδή, κι αν είχες δικές σου την ξηρά και τη θάλασσα, τις χώρες και τις πολιτείες της οικουμένης, αν δούλευε για σένα η ανθρωπότητα, αν έδιναν για χάρη σου οι πηγές χρυσάφι αντί για νερό, και τότε θα έλεγα πως δεν αξίζεις ούτε τρεις δεκάρες, αφού θα έχανες τη βασιλεία των ουρανών.

Πες μου, αν ο βασιλιάς σε καλούσε στα ανάκτορα και σ' έβαζε να καθήσεις δίπλα στο θρόνο του και σου μιλούσε τιμητικά μπροστά σε όλους τους αυλικούς και σε κρατούσε στο τραπέζι του, για να γευθείς τα βασιλικά φαγητά, δεν θα θεωρούσες τον εαυτό σου ως τον πιο ευτυχισμένο άνθρωπο; **Τώρα, λοιπόν, που πρόκειται ν' ανέβεις στον ουρανό και να σταθείς κοντά στο Βασιλιά του σύμπαντος και να λάμπεις όπως οι άγγελοι και να συμμετέχεις στην απρόσιτη θεία δόξα, διστάζεις να περιφρονήσεις τα χρήματα, ενώ θα έπρεπε να πετάς από χαρά, ακόμα κι αν χρειαζόταν να θυσιάσεις τη ζωή σου για το σκοπό αυτό;**
Για ν' αναρριχηθείς σε κάποιο πρόσκαιρο δημόσιο αξίωμα, που θα σου δώσει την ευκαιρία να κλέψεις, χρησιμοποιείς κάθε μέσο, θεμιτό και αθέμιτο. Και τώρα, που μπροστά σου βρίσκεται η αιώνια βασιλεία των ουρανών, που τίποτα δεν πρόκειται

να την καταργήσει, αδιαφορείς και κάθεσαι μ' ανοιχτό το στόμα μπροστά στα χρήματα;
Αλίμονο, πόση είναι η αναισθησία μας! Τέτοια αγαθά προσδοκάμε, και στα πράγματα της γης είμαστε κολλημένοι! Δεν αντιλαμβανόμαστε την πανουργία του διαβόλου, που **μας δίνει τα μικρά και μας παίρνει τα μεγάλα** . Μας προσφέρει λάσπη και μας αρπάζει τον ουρανό. Μας παρασύρει στη σκιά και μας απομακρύνει από το φως. Μας τραβάει στην απάτη και μας στερεί την αλήθεια. Μας ξεγελάει με όνειρα -γιατί όνειρο είναι ο πλούτος του κόσμου τούτου- και μας καταντάει, όταν έρχεται η ώρα του θανάτου μας, φτωχότερους κι από τους πιο φτωχούς. **Γιατί τότε δεν παίρνει μαζί του ο άνθρωπος τίποτ' άλλο πέρα από την αρετή του** και τα καλά του έργα.

Ας μη νομίζουμε, λοιπόν, ότι ο πλούτος είναι μεγάλο αγαθό. **Μεγάλο αγαθό δεν είναι το ν' αποκτήσει κανείς χρήματα, αλλά φόβο Θεού**. **Ένας δίκαιος άνθρωπος, που για την αρετή του έχει πολλή παρρησία ενώπιον του Θεού, ακόμα κι αν είναι ο φτωχότερος απ' όλους, μπορεί ν' αντιμετωπίσει κάθε συμφορά.** Στις περιπτώσεις που τα χρήματα είναι άχρηστα, ένας άγιος κατορθώνει τα ακατόρθωτα, φτάνει μόνο να υψώσει τα χέρια του στον ουρανό και να ζητήσει την επέμβαση του Θεού. Σας θυμίζω ένα χαρακτηριστικό σχετικό περιστατικό από τις Πράξεις των Αποστόλων:

Οι απόστολοι Πέτρος και Ιωάννης ανέβαιναν μια μέρα μαζί στο ναό. Ήταν τρεις το απόγευμα, ώρα προσευχής. Μπροστά στην πύλη του ναού, που λεγόταν ωραία, έφερναν έναν άνθρωπο εκ γενετής χωλό και τον έβαζαν εκεί κάθε μέρα για να ζητάει ελεημοσύνη. Μόλις, λοιπόν, είδε τον Πέτρο και τον Ιωάννη έτοιμους να μπουν στο ναό, τους ζήτησε ελεημοσύνη. Ο Πέτρος του είπε: «Κοίταξέ μας». Ο χωλός τους κοίταξε με προσοχή, περιμένοντας κάτι να πάρει απ' αυτούς. Μα ο Πέτρος είπε: «**Χρήματα ασημένια και χρυσά δεν έχω. Ό,τι όμως έχω, αυτό σου δίνω** : Στο όνομα του Ιησού Χριστού του Ναζωραίου, σήκω και περπάτα!». Και πιάνοντάς τον από το δεξί χέρι, τον σήκωσε. Εκείνος τότε, μ' ένα πήδημα, στάθηκε όρθιος και άρχισε να περπατάει. Ύστερα μπήκε μαζί με τους αποστόλους στο ναό, δοξάζοντας το Θεό (*Πράξ. 3:1-8*). «Χρήματα ασημένια και χρυσά δεν έχω», είπε ο Πέτρος. Ποιά λόγια είναι σεμνότερα απ' αυτά; Τί μακαριότητα και τί πλούτο κρύβουν μέσα τους! Αλλοι καμαρώνουν για τα αντίθετα, λέγοντας με καυχησιά: "Έχω τόσα και τόσα χρυσά τάλαντα, τόσα στρέμματα γης, τόσα σπίτια, τόσα ζώα". Ο Πέτρος, μην έχοντας απολύτως τίποτα, όχι μόνο δεν πνίγεται από τη φτώχεια του, αλλά και στολίζεται μ' αυτήν. Έτσι, λοιπόν, **μπορείς, χωρίς να έχεις τίποτα, να τα έχεις όλα δικά σου΄ και έχοντας τα πάντα, να μην έχεις τίποτα.** Γιατί όποιος θεωρεί την περιουσία του κοινή, όχι μόνο δική του, και τη μοιράζεται με τους άλλους, έχει και την ξένη περιουσία δική του, γιατί απ' όλους θα πάρει ό,τι χρειάζεται. Ενώ εκείνος που θεωρεί τον εαυτό του κύριο των πραγμάτων του και δεν δίνει σε κανένα τίποτα, όχι μόνο δεν θα πάρει το παραμικρό από τους άλλους, μα

ούτε και τα δικά του δεν κατέχει, αφού ανήκουν τελικά όχι τόσο σ' αυτόν, όσο στους κλέφτες και τους δανειστές και τους κληρονόμους.

Ξόδεψε, λοιπόν, τα χρήματά σου, για να έχεις τα πάντα δικά σου.**Όπως εκείνος που ελέγχεται από τη συνείδησή του για τη διάπραξη παρανομιών, είναι ταλαίπωρος, έτσι κι εκείνος που έχει καθαρή τη συνείδησή του, ακόμα κι αν φοράει κουρέλια ή παλεύει με την πείνα, είναι πιο εύθυμος απ' αυτούς που ξεφαντώνουν.**

Τα χρήματα τα έχεις για ν' ανακουφίζεις από τη φτώχεια, όχι για να διαπραγματεύεσαι με τη φτώχεια. Εσύ, όμως, δανείζοντας χρήματα με τόκο στον φτωχό συνάνθρωπό σου, του ετοιμάζεις μεγαλύτερη συμφορά. Κάνε αυτή τη συναλλαγή, δεν σε εμποδίζω, αλλά για τη βασιλεία των ουρανών. Ως αντάλλαγμα της βοήθειας, που προσφέρεις, μην πάρεις τόκο, αλλά την αιώνια ζωή. Γιατί γίνεσαι μικρολόγος και χάνεις κάτι τόσο μεγάλο για λίγα χρήματα, που χάνονται; Γιατί αφήνεις το Θεό και επιδιώκεις το κέρδος; Γιατί παραβλέπεις τον πλούσιο Κύριο και κυνηγάς τον φτωχό άνθρωπο; Ο Κύριος θα σου ανταποδώσει κάθε ευεργεσία που κάνεις, ενώ ο άνθρωπος στενοχωριέται, όταν επιστρέφει ό,τι του δάνεισες. Αυτός δύσκολα σου δίνει και το ένα εκατοστό από τα δανεικά, ενώ Εκείνος εκατονταπλάσια σου ανταποδίδει και την αθανασία σου χαρίζει. Αυτός σου δίνει τα δανεικά με βαρυγγώμια και βρισιές, ενώ Εκείνος σου ανταποδίδει τις αγαθοεργίες με επαίνους και εγκώμια. Αυτός νιώθει για σένα μίσος, ενώ Εκείνος σου ετοιμάζει με αγάπη στεφάνια δόξας. Αυτός απρόθυμα σου δίνει σ' αυτή τη ζωή ό,τι σου χρωστάει, ενώ **Εκείνος πρόθυμα σου δίνει και σ' αυτή τη ζωή και στην άλλη όσα δεν σου χρωστάει**.

Τί πιο ανόητο, λοιπόν, από το να μη γνωρίζεις πως θ' αποκτήσεις το μεγαλύτερο κέρδος; Γιατί τα χρήματα πρέπει να τ' αποκτάει κανείς σαν πραγματικός κύριος και όχι σαν δούλος τους. **Κανείς δεν είναι πιο άμυαλος από το δούλο των χρημάτων.** Νομίζει ότι τα εξουσιάζει, ενώ εκείνα τον εξουσιάζουν. Ενώ στην πραγματικότητα **έχει σκλαβώσει τον εαυτό του**, ικανοποιείται σαν να είναι αφέντης. Ενώ βλέπει έναν λυσσασμένο σκύλο να ορμάει εναντίον της ψυχής του, αντί να τον δέσει και να τον λιώσει από την πείνα, του δίνει όλο και περισσότερη τροφή, για να γίνει πιο φοβερός και να του επιτεθεί με μεγαλύτερη ορμή.

Μη νομίζεις ότι, με το ν' αποκτήσεις πολλά, αποκτάς και αληθινή ηδονή.**Ηδονή και ευχαρίστηση και ηρεμία έχεις με το να μη θέλεις να πλουτίζεις. Αν κυνηγάς τον πλούτο, ποτέ δεν θα πάψεις να βασανίζεσαι. Γιατί η επιθυμία του πλούτου είναι έρωτας ανικανοποίητος. Όσο μακρύτερο δρόμο διανύσεις, τόσο περισσότερο απομακρύνεσαι από τον τελικό σκοπό σου. Όσο περισσότερα χρήματα επιθυμείς, τόσο μεγαλύτερη γίνεται η αγωνία**

σου.

Ο φτωχός δεν λαχταράει τόσο τα αναγκαία, όσο ο πλούσιος τα περιττά. Ο φτωχός δεν έχει τόση ικανότητα στην τίμια δουλειά, όση ο πλούσιος στην απάτη και το παράνομο κέρδος. Αφού, λοιπόν, και θέλει και μπορεί να κάνει ό,τι θέλει, είναι φανερό ότι **θα ζητάει όλο και περισσότερα.**

Ο Θεός σ' έκανε πλούσιο για να βοηθάς όσους έχουν ανάγκη , για να βρεις τη συγχώρηση των αμαρτημάτων σου με τη φιλανθρωπία. **Δεν σου έδωσε χρήματα για να τα φυλάς** και να καταστραφείς, **αλλά για να τα μοιράζεις και να σωθείς**. **Γι' αυτό το λόγο έκανε και τον πλούτο αβέβαιο, πρόσκαιρο, ασταθή, για να ελαττώσει τη μανία σου για χρήματα.** Αν, λοιπόν, τώρα, που η διατήρηση του πλούτου είναι αβέβαιη, αλλά και γεμάτη κινδύνους, επιβουλές και φόβους, τόσο λυσσασμένα τον λαχταράς, πόσα και πόσα εγκλήματα δεν θα έκανες αδίσταχτα, αν είχες τη βεβαιότητα ότι θα τον διατηρούσες!

Πες μου, ποιός ήταν φτωχότερος από τον προφήτη Ηλία; Και όμως, μέσα σε τέτοια φτώχεια, ήταν ανώτερος και μακαριότερος απ’ όλους τους πλουσίους. Γιατί η πλούσια καρδιά του θεωρούσε πως όλου του κόσμου τα χρήματα δεν αξίζουν τίποτα, αν συγκριθούν με τη ζωή κοντά στο Θεό. Αν θεωρούσε σπουδαία τα πράγματα του κόσμου τούτου, δεν θα είχε μόνο μια μηλωτή. Τόσο περιφρονούσε, όμως, καθετί υλικό, σαν μάταιο, ώστε και το χρυσάφι το έβλεπε σαν λάσπη. Και να, ο πλούσιος βασιλιάς Αχαάβ άκουγε με ανοιχτό το στόμα τα θεία λόγια του φτωχού προφήτη. Τόσο ανώτερη, τόσο λαμπρότερη, τόσο πολυτιμότερη από τη βασιλική πορφύρα ήταν η μηλωτή και από τα ανάκτορα η σπηλιά, όπου έμενε ο δίκαιος Ηλίας. Γι' αυτόν το λόγο, όταν ανέβαινε με το πύρινο άρμα στον ουρανό, τίποτ' άλλο δεν άφησε στο μαθητή του Ελισαίο παρά μόνο αυτή τη μηλωτή. "Μ' αυτήν", του είπε, "πάλεψα ενάντια στο διάβολο. Πάρε την κι εσύ, λοιπόν, και κάνε το ίδιο. Γιατί **η ακτημοσύνη είναι όπλο ισχυρό, ακαταγώνιστο**". Και ο Ελισαίος δέχτηκε τη μηλωτή σαν την πιο μεγάλη κληρονομιά. Πράγματι, άξιζε περισσότερο απ’ όλο το χρυσάφι της γης. Μ' εκείνη τη μηλωτή έγινε διπλός Ηλίας, προφήτης και θαυματουργός.
Γνωρίζω πως καλοτυχίζετε τον δίκαιο Ελισαίο. Ο καθένας σας θα ήθελε να είναι στη θέση του. Τί θα κάνετε, όμως, όταν σας αποδείξω πως όλοι πήραμε κάτι άλλο, ασύγκριτα πολυτιμότερο απ’ αυτό που πήρε εκείνος; Ο Ηλίας, δηλαδή, ανεβαίνοντας στον ουρανό, άφησε στο μαθητή του τη μηλωτή του. Και ο Υιός του Θεού, ανεβαίνοντας στον ουρανό, άφησε σ' εμάς τη Σάρκα Του.

Όταν, λοιπόν, χάνουμε περιουσίες και χρήματα, να μην ταραζόμαστε, αλλά να λέμε: "Ας είναι δοξασμένος ο Θεός, και θα βρούμε πλούτο πολύ μεγαλύτερο". Όσο θα ωφεληθούμε μ' αυτόν μόνο το λόγο, δεν θα ωφεληθούμε ούτε αν ξοδεύουμε ό,τι έχουμε σε αγαθοεργίες, ούτε αν

γυρίζουμε παντού αναζητώντας φτωχούς, για να τους βοηθήσουμε, ούτε αν σκορπάμε τα λεφτά μας για να προσφέρουμε φαγητό στους πεινασμένους. Γι' αυτόν το λόγο δεν θαυμάζω τόσο τον Ιώβ, επειδή είχε το σπίτι του ανοιχτό σ' εκείνους που χρειάζονταν βοήθεια, όσο γιατί**με ευχαριστία και δοξολογία του Θεού σήκωσε την απώλεια των αγαθών του**. **Όποιος μπορέσει, όταν δοκιμάσει συμφορά, να πει ειλικρινά και αγόγγυστα ό,τι είπε ο Ιώβ, «Ο Κύριος μου έδωσε όσα είχα, ο Κύριος μου τα πήρε» (*Ιώβ 1:21*), μόνο για το λόγο τούτο θα ανακηρυχθεί δίκαιος μαζί με τον Ιώβ και θα σταθεί ένδοξος κοντά στον Αβραάμ.** Όταν ο διάβολος αρπάζει τον πλούτο σου μ' οποιονδήποτε τρόπο κι εσύ δοξολογείς τον Κύριο, πληγώνεις διπλά τον εχθρό, αφενός γιατί **δεν λυπήθηκες για όσα έχασες, και αφετέρου γιατί δέχεσαι ακόμα και τη δυστυχία ευχαριστώντας το Θεό**. Ο διάβολος, αν δει ότι στενοχωριέσαι για την απώλεια των χρημάτων και τα βάζεις με το Θεό, ποτέ δεν θα πάψει να σου προξενεί παρόμοιους πειρασμούς. Αν, όμως, σε δει να αντιμετωπίζεις και τη μεγαλύτερη ακόμα καταστροφή με ιώβεια υπομονή και μακροθυμία, θα σταματήσει να σε πολεμάει, για να μη σου εξασφαλίσει, χωρίς να το θέλει, λαμπρότερα στεφάνια. Και ο μεν Ιώβ, χάρη στη θεάρεστη στάση του, πήρε πίσω διπλά εκείνα που είχε χάσει. Εσύ, όμως, όχι μόνο διπλά και τριπλά, μα εκατονταπλάσια θα τα πάρεις όλα, **αν υπομείνεις με πνευματική γενναιότητα τις συμφορές, και, το σπουδαιότερο, θα κληρονομήσεις την αιώνια ζωή**, την οποία εύχομαι ν' απολαύσουμε όλοι μας, με τη χάρη του Κυρίου.

(Πηγή: Απόσπασμα από το βιβλίο «Θέματα ζωής». Κείμενα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου. Η επεξεργασία και μετάφραση των κειμένων καθώς και η έκδοση των βιβλίων έχουν γίνει από τους πατέρες της Ιεράς Μονής Παρακλήτου Ωρωπού, Τόμος Α’, σελ. 182-195)

Διαβάστε περισσότερα από τις εκδόσεις της Ιεράς Μονής Παρακλήτου πατώντας εδώ

"*Η Άλλη Όψις θα ήθελα θερμά να ευχαριστήσει τον Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής, για την ευλογία δημοσίευσης των αποσπασμάτων*"